

Razvoj teče

Medtem ko je december potekal v živahnih razpravah o resoluciji družbenega razvoja za leto 1976 in je bilo glede tega programa doseženo popolno soglasje na vseh samoupravnih ravneh, od občin do federacije, se je začelo novo leto v republikih Sloveniji s političnim dogodkom, ki bo še dolgo ostal v ospredju našega družbenega življenja.

6. in 7. januarja je bila namreč težko pričakovana v. seja CK ZK Slovenije. Če pravimo: težko pričakovana, hočemo poudariti, da si je republiška skupnost obetala od te seje kompleks temeljnih usmeritev in regulativov, ki jih družba ne more pogrešati, navzlic temu, da takšne usmeritve že imamo, od sprejetja nove ustave in od VII. kongresa ZKS, X. kongresa ZKJ in kasnejših partijskih sej.

Vse ocene soglasajo, da je v. seja ne samo do popolnosti izpolnila pričakovanja slovenskega partijskega članstva in vseh naprednih družbenih sil, temveč je zaradi svoje izjemno skrbne pripravljenosti pričakovano celo preseгла. To pomeni, da ji je na eni strani uspelo uskladiti naročila ustave in kongresov z vsemi aktualnimi zahtevami sedanjega družbenega trenutka, na drugi strani pa vnesti v ta moment ustrezne nove pobude.

Uvodni referat Vlada Janžiča, razpravni prispevki Sergeja Kraigherja, Romana Albrehta, Milana Kučana, Janeza Barboriča in desetih drugih udeležencev seje, pa naposled sprejeti dokumenti in sklepi — vsa ta gradiva predstavljajo pravo zakladnico misli, konstruktivne kritike ter akcijskih zapisov za sedanjost in jutrišnjost naše družbene materialne in duhovne razvite. Z njimi preostane odgovornost in nermalno težavnih del pos-

la: fronta združenega dela in Socialistične zveze mora vse te dokumente osvojiti. Treba je poiskati načine in oblike, da se bodo delovni ljudje lahko dobro seznanili z dosežki seje, hkrati pa vložili velike napore, da se bodo nova revolucionarna spoznanja strnila z življenjsko prakso delavskega razreda in delovnih ljudi.

Naloge občinskih vodstev ZK

Prostor nam ne dopušta, da bi se v tem komentarju zaustavili celo samo ob najbistvenejših dosežkih v. seje. Ogledimo si zato vsaj tiste razlike Sklepe, ki govorijo o nalogah občinskih vodstev ZK.

»Občinska vodstva morajo, zahtevajo Sklepi, nob sodelovanje osnovnih organizacij v TOZD in krajevnih skupnostih analizirati praktično uveljavljanje delegatske sistema kot organizacijske podlage celotnega skupščinskega sistema in s tem enega najpomembnejših vzvodov samoupravljanja in uveljavljanja politične oblasti delavskega razreda.«

Vprašanje je, kako v občinah ravnati, da bo ta temeljna zahteva izpolnjena. Gradivo v. seje seveda ne ostaja dolžno glede napotkov, kako dosegati ta cilj.

Pravzaprav je treba pozitivno organizirano in aktivno idejno-politično delovanje ZK v asociacijah, ki zajemajo največje množice delovnih ljudi, torej, kot že rečeno, v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Predvsem gre za kontinuirano stvarno delo, ne pa za število seminarjev in sestankov in za papirnato ozonizacijo, kar vse zelo obremenjuje najustvarjalnejše družbene delavce, a je dostikrat zgolj samo sebi namen. Z dejanji in vsebini ukrepov je treba vplivati, da se med množicami uveljavijo enotnost akcije, soti-

ge delovne ljudi in za katerih rešitev se bila oblikovana stališča na zborih delovnih ljudi in občanov ali v njihovih delegacijah.

Ti poudarki so jasno naperjeni proti početju, da je bilo delegatsko delo doslej pogosto deležno izkrivljanja in formalizacije. Ker se je tako dogajalo, očitnovala moč in učinkovitost delegatskega dela nista bila tolikšna, kot bi morala biti. Moč je bila speljana izven delavskih pobud, bila je osredotočena v strokovnih in upravnih službah — to pa je prav nasprotju z duhom ustave in v koristini, ki jih vsa naša družba pričakuje od razvoja delegatskega sistema. Delegatski odnosi so pri nas pač sinonim za očitovno moč delavskega razreda, delovnih ljudi, ustvarjalnih občanov!

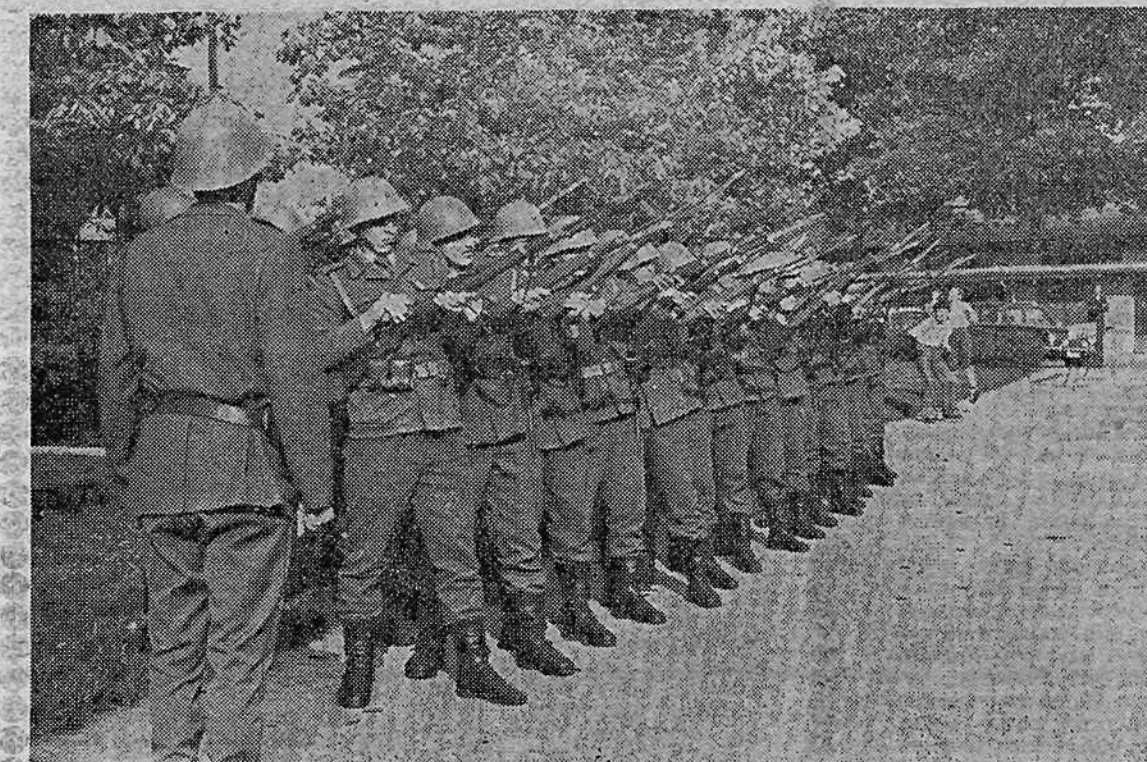
In kje vidimo pogoje, da bo razvoj v občinah šel v to zaželeno smer? V. seja spet nedvoumno odgovarja: »Komunisti se morajo odločneje in zavestneje vpreči v delo družbenopolitičnih organizacij, še jo še zmerom ukrepati mimo delavskega vpliva ter razvijati egoistično, zasebniško in partijsko-ekonomski obnašanje. Komunisti so tisti, ki morajo delavcem neprestano odpirati oči, da jih ne bodo birokrati okoli prinašali in jim vsiljevali takšne proizvodne, planske, investicijske in delitvene rešitve, ki ne temeljijo na ustavi in na dohodkovnih odnosih.«

Zares moramo biti toliko samokritični, da priznamo, da mnogi komunisti doslej niso dovolj delali v organizacijah socialistične zveze. Niso bili v zadostni meri pobudniki, organizatorji in usmerjalci politične aktivnosti delovnih ljudi. Prizadevati si moramo, da bo po v. seji drugače, da bodo člani ZK aktivnejše delali v celotnem sistemu socialistične samoupravne demokracije. Da bodo znotraj SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij odločneje skrbeli za njihovo kadrovske krepitve ter razvijali množično družbenopolitično delo. Da bodo pozorneje skrbeli, kako naj pridejo v skupščine, interesne skupnosti itd. pristne, neposredne pobudniki delovnih ljudi. Da bodo naposled storili vse, da bi izboljšali delo krajevnih organizacij SZDL, razvili lastno ustvarjalnost ter vključili čim več občanov v delo tam, kjer leti prebivajo.

Potrebno je nenehno ocenjevanje

Delavsko-razredna, samoupravna misel mora noč in dan bdeti nad delom skupščinskih in drugih organov v občinah. Sklepi V. seje izrecno poudarjajo, da je treba z vsimi sredstvi zagotoviti, da bo delovanje izvršnih in upravnih organov v skladu z njihovimi ustavnimi pooblastili in vlogo ter da bo v vsebini in načinih dela skupščin odstranjeno vse, kar lahko vodi k prevladu izvršnih in upravnih organov ter strokovnih služb pri določanju vsebine družbeno-ekonomskih vprašanj, ki neposredno zadevajo delavce in druž-

Pomlajena teritorialna obramba

To, kar smo navedli, je samo skrajno ozek, vendar zelo pomemben izsek nalog, ki čakajo komuniste in članstvo Socialistične zveze v združenem delu in predvsem v občinski samoupravi. Vsi skupaj si torej obljubimo: brez odlašanja na delo!

Zvone KRŽISNIK

Ce bi bil bolnik...

B. P.

Stanovanjsko gospodarstvo 76

Dogovor o poslovi politiki Ljubljanske banke za letošnje leto upošteva splošne smernice družbeno gospodarskega razvoja, kot so resolucija o kupni politiki ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1976, resolucija o družbeno gospodarski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letošnjem letu in ustrezne resolucije drugih družbenopolitičnih skupnosti, kjer deluje banka in kreditno monetarno politika Narodne banke Jugoslavije za letošnje leto.

Z dogovorom o poslovi politiki LB razširja možnost sofinanciranja iz razširjene tudi na enostavno stanovanjsko produkcijo. S tem mislimo predvsem na vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda, na revitalizacijo starih stanovanjskih površin. Tako v pogledu vzdrževanja kot tudi revitalizacije nisimo v preteklosti naredili skoraj ničesar, najemnine in amortizacija pa so dali vse preskromna sredstva za resnejše posege, s katerimi bi preprečili občutno gospodarsko škodo. To je še toliko bolj pomembno za občino Ljubljana, — Center, ki problem vzdrževanja stavb in revitalizacije starih hiš čuti morda bolj kot katerakoli druga občina v Ljubljani. Če imamo v mislih le staro Ljubljano, potem te trditve brzdas ne bi bilo potrebno še dodatno razlagati.

Težave prometa na ljubljanskem trgu

V dopoldanskih urah — sedaj pa tudi že popoldne je Mačkova ulica s Pogačarjevimi trgovinami najbolj prometno in slovnobremena ulica v našem mestu. Nemogoča lokacija elektro-tehniškega servisa v Mačkovi ulici, ki zahteva že po funkciji trajna parkirna mesta za dovolj aparatov — tranzistorjev ipd. izsiljuje preko celega dneva dodatna parkirna mesta, tako za uslužbence, kakor tudi za potrošnike. Uslužbenci že v zgodnjih jutranjih urah povsem blokirajo z vozili že tako neprevozno in ozko Medarsko ulico. Potrošniki pa se ves dan prilivajo po ozki Mačkovi ulici, kjer so ves čas parkirana izloženih nenehnu toku ostalih vozil, ki rinejo na Pogačarjev in Vodnikov nabrežje.

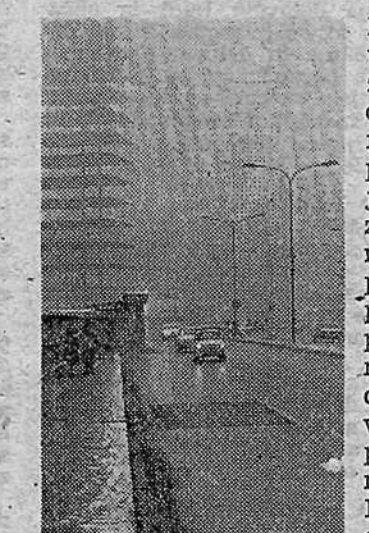
Mestna skupščina je sklenila, da bo zmožnosti svojih upravnih prostorov v Kresiji okrepila in razširila svojo dejavnost se na preostale površine pritiska, in dvorišča. Prav tako tudi občina Ljubljana-Center krepí svoje delovne zmožnosti v Kresiji.

Ali je pravilno, da pri težavi prometa na ljubljanskem trgu, da se je začela ravno zaradi prometnih težav dušiti. Ob podatkih, da imamo za potrebe živilskega trga, pokrije tržnice, Plečnikovske arkade, Kresije, Škoflje, semenišča, župnišča, mestnega vodovoda, Mestnega doma, Vodnikovega hrama, trgovin in vseh rednih in izrednih prodajalcev, pred vsem pa kuperje, to je potrošnikov, teh objektov in dobrin na Pogačarjevem trgu 79, na Krekovem trgu 60 in ob Adamič-Lundrovo nabrežje 26, ali skupaj 164 parkirnih mest, je to jasen dokaz, da je to stanje resnično nevarno, da se bodo razmere ob sedanjih in še nakazani povečani poslovnih dejavnosti tako in predvsem v Kresiji, mestnem vodovodu, Mestnem domu in na živilskem trgu še poslabšale.

Postavlja se vprašanje kdo vse pogojuje takšno koncentracijo raznih vrst poslovne dejavnosti na tako majhnih in sedaj povsem zasičenih površinah. Ali je koncentracija mestnih dejavnosti v Kresiji, na tako izpostavljeni lokaciji sploh utemeljena in dovolj dognana? Ob obisku nekaj tisoč mestnih, tedaj ne strogo občinskih strank dnevno v Kresiji se resnično postavlja trditve, da je sedaj izbrana lokacija Kresija za množični obisk meščanov nemogoča, da bi morali to dejavnost resnično prenesti iz tega superzgoščenega centra na prometno bolj neobremenjeno lokacijo ali celo na obrobje mesta. Preprosta slika nam povsem jasno kaže obstoječo koncentracijo, ki je ob povečani poslovni dejavnosti noben nov prometni režim ne bo mogel bistveno razrešiti, brez škode za enega ali za drugega, ki v to koncentracijo se silil.

Ciril Stančič

GOCOTI VTIŠI Nekaj smrdi (v deželi ljubljanski)

Nedvomno se da za novinarski poklic (tako kot za vsak drug) dokazati, da je najtežji. Da je to res, nam v zadnjem času potrjuje dnevno časopisje z množico člankov o zraku v Ljubljani. Novinarji morajo običajno poiskati snov svojemu pisanju, in če so včasih podatke oziroma argumente izvijali iz trte, jih danes skoraj dobesedno vlečejo iz zraka, pa tudi produktom trstičja se najbrže niso odpovedali. Dokazati se da tudi, da so sukalcji peresa najbolj družbeno osveščeni, vsaj kar se onesnaževanja zraka tiče. Dokler je zrak smrdel v Zasavju, v Celju in na Koroškem, so o tem pisali srhljivo zanimive reportaže, danes pa o ljubljanskem smogu širijo dosti bolj angažirane, idejne in ljudi mobilizirajoče članke. To je potrdila tudi moja žena, ki je ob branju omenjenih reportaž le sočutno vzdihovala, včeraj pa je izjavila, da je že kriminal, kar se z našim (ljubljskim) zrakom dogaja, in kaj še čakajo mestni očetje, da ne sprejmejo tistega odloka, ki bo ozdravil ozračje. Iz članka je bilo namreč razvidno, da bo odlok tako rekoč čez noč očistil zrak.

Protí onesnaževanju zraka se borimo še na druge načine. Najboljši in najbolj popularni ukrepi so običajno tisti, ki prizadenejo druge. Tako eni razburjeno zahtevajo filtre v industrijskih dimnikih, medtem ko se mirno vozijo z avtom petsto metrov daleč v službo; drugi so prepričani, da je treba vsem drugim pregledati kurišča in prepovedati kurjenje, ker je le njihova oljna peč tista, ki onesnažuje ne povzroča saj in žveplovega dioksida; tretji so prenehali preklinjati, češ da je ob nekaterih krepkih izrazih kar po žveplu zasrdelo. Vsi, razen lastnikov avtomobilov ter njihovih družin in uprav podjetij, zahtevajo omejitev prometa v središču mesta ali pa želijo uvesti posebne izkaznice (do katerih pa bi po določenih poteh lahko prišel vsak).

Poznam mnogo pristahev teorije, po kateri je za svinjarijo v zraku odgovoren tisti, ki je sprožil družbeno akcijo pometanja pred pragovi, svojimi in tujiimi, pa tudi v hišah, lastnih in tujih. Po tej teoriji imamo vsi dovolj svojega dela in skrbi, in ni potrebno, da povsod vtikamo nosove, še posebej pa v zrak ne, ker se nam slednje samo maščuje.

Proizvajalci in potrošniki vin so pred časom nakazali z zakonom o vinu prve smotne ukrepe proti onesnaževanju zraka. Tako danes po litru rebule ali šipona pibaš v zrak bistveno manj žvepla kot včasih.

Akcijo bo potrebno nadaljevati. Iz izkušenj, ki jih pridobivamo na osnovnošolskih, predlagam nekaj podvigov, ki bodo zanesljivo obrodili sadove. Na primer: zbiranje dinarja za čistejši zrak. Tako bodo stari rahlo popenili in se s čvrsto stisnjenimi zobni na ves glas izjasnili za tako akcijo. Ali pa razpis kakšne banke za najboljše sestavek na temo: »Če spravljam denar v banko, se manj umaže«. Možnosti je vsekakor precej. In ko se bodo naabudni fantiči začeli pogovarjati o tem, cigav oče ima manjši avto, oziroma kateri avto manj onesnažuje okolje, in ko bodo deklice razpravljale o tem, da dimnikar zadnjčič ni imeč drugega dela, kot da je pokazal, kako se zamenjuje filter v dimniku, kar pa zna že vsa družina, takrat bodo prvi uspehi blizu.

Ali pa ne. Dokler človek ve, da so ribe začele zaradi zastrupljene vode hlatasti za zrakom nad reko in zato še bolj zanesljivo poginile, in da deževniki množično umirajo, čim se spravijo iz zemlje na zrak, in dokler ve, da smeti in odpadke samo prelagamo in ne predelujemo, potem se samo vpraša, kam bomo dali svinjarijo, ki gre sedaj v zrak in kaj bomo z njo kje druge zastrupili.

GORAZD MARINČEK